

JU SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

BIRO TEŠANJ, ulica Skendera Kulenovića bb – 74260 Tešanj

Presjedavajući Općinskog vijeća
OPĆINA TEŠANJ

TEL./ FAX: (032) 656-700
(032) 656-701

TELEGRAM: BIRO TEŠANJ

SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE
ZE-DO KANTONA -ZENICA

ADRESA: UL. A. GOLDBERGERA BR. 6 ZENICA

TEL.: (032) 448-200

FAX: (032) 405-173

Broj:10-49-168-1/18

Tešanj:14.02.2018. godine.

OPĆINA TEŠANJ

Primljeno	14. 02. 2018		
Org. jed.	Klasif. oznaka	Šifra broja	Broj posla
01-49-2-	137		18

Predmet: Informacija, dostavlja se!

U prilogu Vam dostavljamo informaciju o posredovanju, zapošljavanju i socijalnoj sugurnosti nezaposlenih osoba na području Općine Tešanj za 2017 godinu.

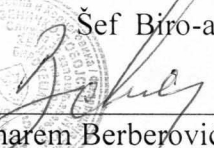
Prilog:

1. Informacija.

S poštovanjem.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. A/A

Šef Biro-a

Muharem Berberović, dipl. pravnik

I N F O R M A C I J A

O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI
NEZAPOSLENIH OSOBA
NA PODRUČJU OPĆINE TEŠANJ ZA 2017. GODINU

U V O D

U 2017. godini aktivnosti Biroa za zapošljavanje Tešanj odvijale su se u skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Pravilnikom o radu Službe za zapošljavanje Ze-do kantona i organizacionoj strukturi. Biro Tešanj zajedno sa 11 drugih općinskih biroa u ZE-DO kantonu pripada sektoru za posredovanje u zapošljavanju. Sektor za posredovanje u zapošljavanju nadležan je za koordinaciju rada općinskih biroa kojim se obezbjeđuje jedinstvo nastupa biroa na području kantona i šire, kao i sprovođenje programa aktivne politike zapošljavanja, profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim slobodnim radnim mjestima, te podsticanje za ostvaranje novih radnih mjesta. Pored navedenog nadležan je za ocjenjivanje tržišta rada u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanju na tržištu rada.

Općinski biro nadležan je da vrši slijedeće poslove:

- Informisanje nezaposlenih osoba o njihovim pravima za slučaj nezaposlenosti,
- Vođenje svih evidencija o nezaposlenim osobama,
- Prikupljanje podataka o nezaposlenim osobama i dostavljanje istih Direkciji,
- Pružanje pomoći poslodavcima i osobama koje traže zaposlenje u pronalaženju posla,
- Dostavljanje izvještaja Direkciji na predviđen način i u predviđenim rokovima,
- Prikupljanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja,
- Dostavljanje podataka o kojima se vode evidencije na zahtjev Direkcije,
- Dostavljanje Direkciji periodičnog izvještaja o radu,
- Sudjelovanje u profesionalnoj orijentaciji nezaposlenih i drugih osoba,
- Prikupljanje zahtjeva i pomaganje nezaposlenim osobama u kompletiranju dokumentacije za ostvarivanje prava po osnovu materijalne i socijalne sigurnosti itd.

Nezaposlenost – zaposlenost

Sve aktivnosti uposlenih u birou Tešanj u 2017. godini uglavnom bile su usmjerene na provođenje mjera kojima se pospješuju i unapređuju uslovi za posredovanje u zapošljavanju. Posredovanje u zapošljavanju obuhvaća sve radnje i mjere poduzete u skladu sa zakonom u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje kao i zaposlene osobe koja traži promjenu u zaposlenju, s poslodavcem kojem je potreban zaposlenik radi zasnivanja radnog odnosa, odnosno sklapanja ugovora o radu ili radnog angažovanja.

Općinski biro za zapošljavanje je kroz različite aktivnosti, mjere i postupke izvršio posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba iznad nivoa prethodne godine.

Kako poslodavci nisu obavezni prijaviti birou za zapošljavanje prijem novih radnika sa kojim su zasnovali radni odnos, to predstavlja ozbiljan problem sa kojim se biro susreće prilikom evidentiranja nezaposlenih, a naročito u postupku uvođenja nezaposlenih u određena prava koja im pripadaju po osnovu nezaposlenosti.

Zbog navedenog, aktivnosti savjetodavaca su bile usmjerene na obiliske i druge neposredne kontakte sa poslodavcima radi razmjene podatka i informacija, a koje su bile u funkciji efikasnijeg posredovanja. Biro je u protekloj godini ostvario dobru saradnju sa poslodavcima, kako putem prethodno navedenih aktivnosti, tako i putem saradnje sa Udruženjem privrednika Jelah-Tešanj.

Pored aktivnosti koje su se provodile u birou za zapošljavanje Tešanj na stvaranju uslova za nova zapošljavanja i dalje se zadržala visoka stopa nezaposlenosti.

Prosječna stopa nezaposlenosti u ZE-DO kantonu gdje je registrirano sa 31.12.2017. 61.801. nezaposlena osoba, što je 4.401 ili 6,64 % manje u odnosu na isti period prošle godine kada je na evidenciji Službe za zapošljavanje ZDK bilo 66.202 nezaposlene osobe.

Dok je stanje nezaposlenosti u općini Tešanj, sa 31.12.2017.godine kada je bilo registrirano 6.111 nezaposlenih, a što je za 884 n/o manje nego u periodu 31.12.2016. godine, kada je broj nezaposlenih iznosio 6.995 n/o. Stopa nezaposlenosti na području općine Tešanj u 2017. godini iznosila je 33,41%. U sklopu redovnih aktivnosti i radnih zadataka u protekloj godini smo učinili dodatne napore na smanjenju broja nezaposlenih i dovodenju u realne okvire tako što smo se posvetili ozbiljnoj, odnosno dosljednoj primjeni Zakona o zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja.

Na evidenciji biroa za zapošljavanje Tešanj u poslednjih nekoliko godina broj nezaposlenih je iznosio :

- 31 decembar 2013 godine8.160 n/o,
- 31 decembar 2014 godine7.861 n/o,
- 31 decembar 2015 godine7.478 n/o,
- 31 decembar 2016 godine6.995 n/o,
- 31 decembar 2017 godine6.111 n/o.

Analizirajući prethodno navedene informacije o broju nezaposlenih osoba u posljednjih nekoliko godina, može se primjetiti da se broj nezaposlenih osoba u periodu od 31.12.2013.godine do 31.12.2017. godine smanjio za cca 2000 nezaposlenih osoba.

Poseban problem čini struktura nezaposlenih osoba gdje prevladavaju teško upošljive osobe, kao što su : dugoročno nezaposleni, osobe sa invaliditetom, žene, osobe bez kvalifikacija, osobe bez radnog iskustva i potrebnih vještina u struci.

U općini Tešanj prema raspoloživim podacima Zavoda za statistiku sa mjesecom oktobrom 2017. godine je bilo uposleno 12.177 radnika, što je u odnosu na 2016. godinu kada je broj zaposlenih bio 11.434 povećanje za 743 novo uposlena radnika, odnosno 8% više u odnosu 2016. godinu.

Prema iskazanim podacima zaposlenost se u 2017. godini povećala. Rast zaposlenosti je ostvaren u tekstilnoj, drvnoj, metalnoj industriji kao i uslužnim djelatnostima. Iz dostavljenih potreba preduzeća i drugih subjekata u 2017. godini biro za zapošljavanje je ostvario kontakt sa **901** poslodavcem na području općine i BiH, i tom prilikom posredovao za **3101** lice kod zasnivanja radnog odnosa. Iako iskazana zaposlenost ima tendenciju rasta u odnosu na prethodne godine mišljenja smo da bi ona mogla imati trend povećanja ako bi se prevazišli problemi koji prate privredne subjekte već dugi niz godina (uplata doprinosa, rad na crno). Ovaj problem je evidentan kod većeg broja privrednih subjekata koji su poslovali u 2017. godini.

Već smo opisali aktivnosti biroa za zapošljavanje, i pored istih se vodi čitav niz evidencija o nezaposlenim osobama koje u svakom trenutku mogu dati stvarnu sliku stanja u oblasti rada i zapošljavanja na području općine Tešanj zavisno od statističkih obilježja.

Zavisno od vrste statistički podataka kad je u pitanju kretanje nezaposlenosti na području općine informacija se dostavlja Načelniku općine, SZZE- DO kantona i FZZZ BiH.

Ekonomska kretanja uslovljavaju stanje u oblasti kao što je nezaposlenost, koja je kako je već poznato u BiH veoma visoka. U ovako visokoj stopi nezaposlenosti poseban problem predstavljaju n/o u starosnoj dobi do 30 godina koji čine trećinu nezaposlenih što je ključni faktor za socijalnu i ekonomsku stabilnost. Mladi se suočavaju sa ozbiljnim preprekama koje im onemogućavaju da se uključe na tržište rada a prvenstveno kroz nemogućnost ostvarivanja radnog iskustva. Ovaj problem je evidentan posebno kod osoba sa srednjom stručnom spremom, te na taj način umanjuje njihovu konkurentnost na tržištu rada.

Dodatni problem kod upošljavanja je što veliki broj n/o radi na crno, a značajan dio uposlenih na takav način čine mladi, koji su tako prisiljeni da rade poslove za koje nisu školovani, i radeći na taj način na radnim mjestima za koje se nisu školovali, zanemarujući na taj način zanje stečeno u toku obrazovanja.

Iz prikazane tabele 2. se mogu vidjeti podaci i činjenice koji pružaju stvarnu sliku stanja u oblasti rada i zapošljavanja na području općine Tešanj u posljednjih pet godina.

Tabela 2.

Red. broj	Godine	POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU							SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH	
		Nezaposlena lica	Novoprijavljena nezaposlena lica	Brisana lica sa evidencije	Zaposlena lica sa evidencije	Podnijeti zahtjevi stranaca za radne	Izdane radne dozvole stancima	Broj korisnika prava na PIO	Korisnici novčane naknade	Korisnici zdravstvene zaštite
1	2013	8160	2303	2204	1936	13	12	17	736	6014
2	2014	7861	2623	2937	2162	14	13	34	750	5805
3	2015	7478	3203	3433	2610	12	9	14	1020	5668
4	2016	6995	3205	3702	3010	12	12	5	966	5329
5	2017	6111	2948	3808	3101	16	14	16	874	4628

Analizirajući podatke iskazane u pojedinim rubrikama unutar tabele može se vidjeti da je ostvarena pozitivna promjena kad su u pitanju evidencije o broju n/o evidentiranih u birou Tešanj u periodu 2016. i 2017. godine. Pored smanjenja broja nezaposlenih još uvijek postoji niz uzroka nezaposlenosti, a oni se uglavnom odnose na dugoročnu i tešku političku, socijalnu i ekonomsku krizu, kao i posljedice recesije, korupcije što je negativno uticalo na tržište rada i ulaganje domaćih i stranih investitora. Proces integracije BiH u EU dodatno stvara konkurentski pritisak na tržište rada. Transformacija koja proizilazi iz tog procesa utiče na preraspodjelu radne snage unutar privrednog sektora kao i usklađivanje kvalifikacija za različita postojeća i nova zanimanja na tržištu rada. Na ovaj način dolazi do zatvaranja nekih radnih mjesta a otvaranja novih za koja su potrebna određena znanja i vještine.

Naš obrazovni sistem je nefunkcionalan i bez kvalitetnih uslova za obavljanje praktične obuke, što znači da nije u mogućnosti da adekvatno i kvalitetno odgovori pripremi radne snage za potrebe privrede. Ovakav način u pristupu pripreme radne snage ogleda se u nemogućnosti sticanja potrebnog radnog iskustva koji je jedan od najvećih problema poslodavaca kod upošljavanja nove radne snage. Još uvijek je obrazovni sistem usmjeren na stvaranju viška radne snage koja nije potrebna tržištu rada, iako smo ukazivali na ovaj problem predhodnih godina. Prilikom upisa u srednje škole pokušavali smo ukazati na ovaj problem ističući prezasićenost evidencija određenim zanimanjima koja su vrlo rijetko tražena na tržištu rada (frizer, trgovac, ekonomski tehničari, maturanti gimnazije i dr.).

Pored navedenog prisutan je niz drugih razloga koji utiču na nezaposlenost, kao što su:

- Izlazak iz procesa obrazovanja znatnog broja lica,
- neusklađenost tržišta rada sa obrazovanjem,

- nedovoljna ulaganja za otvaranje novih radnih mjesta,
- odustajanje od traženja zaposlenja,
- promjena mjesta prebivališta,
- nezainteresiranost/pasivnost za zasnivanje radnog odnosa,
- fiskalna rasterećenja privrednih subjekata prilikom zapošljavanja mladih,
- nedovoljna aktivnost u svim djelatnostima privrede, a posebno u radno intezivnim djelatnostima.

Pored pomenutog problema rada na crno poseban problem predstavlja potreba reforme u oblasti tržišta rada, a time i prilagođavanje tržišnim uslovima privređivanja.

Primjetan je porast nezaposlenosti kod učenika koji su završili školovanje, kao i kod n/o sa VSS. Ostala struktura evidentiranih nezaposlenih u općini Tešanj u toku 2017. godine nema ozbiljnijih promjena u odnosu na raniji period.

Dužina čekanja na posao u prosjeku je preko tri godine, a za nezaposlene osobe starosne dobi od trideset pet godina do pedeset pet godina je duže od pet godina. Dužina čekanja i već pomenuta neusklađenost tržišta rada sa obrazovanjem na području općine pred biro za zapošljavanje Tešanj stavlja obavezu prekvalifikacije pojedinih kategorija nezaposlenih lica kako bi se zadovoljile potrebe tržišta rada.

Već smo ranije opisali problem neusklađenosti obrazovnog sistema. Jedina šansa za suficitarna zanimanja n/o sa evidencije nezaposlenih je korištenje usluga Centra za osposobljavanje radi bržeg zapošljavanja.

U ukupnom broju nezaposlenih najveći broj nezaposlenih otpada na osobe koje prvi put traže zaposlenje.

Kvalifikaciona struktura nezaposlenih osoba sa 31.12.2017. godine iskazana po stručnoj spremi.

Tabela 3.

N/O kvalifikaciona struktura Biro Tešanj		Ukup no	VSS -2 Mag istri, dr.	VSS	VŠS	SSS	NS S	VK V	KV	PK	NK
2014	Svega	7861	19	265	33	1308	14	61	3240	348	2573
	žena	3465	10	192	16	806	12	7	1204	70	1146
2015	Svega	7478	12	278	26	1368	10	52	3003	304	2425
	žena	3361	7	202	14	821	10	6	1136	67	1098
2016	Svega	6995	24	278	24	1267	7	43	2776	289	2287
	žena	3337	16	207	11	820	6	5	1125	63	1084
2017	Svega	6111	23	202	23	1099	5	37	2373	252	2097
	žena	3031	20	151	12	717	5	4	1031	61	1030

Stanje nezaposlenih osoba u birou za zapošljavanje Tešanj po godinama starosti u zadnjih pet godina :

Tabela 4.

Godine starosti	NK	PK	KV	VK V	NSS	SSS	VŠS	VSS 1	VSS 2	Ukupno
2013	49	0	214	0	0	16	0	0	0	279
2014	40	0	190	0	0	27	0	0	0	257
2015	25	0	135	0	0	28	0	0	0	188
2016	15	0	92	0	0	5	0	0	0	112
2017	15	0	60	0	0	2	0	0	0	77
2013	36	0	271	0	0	211	0	0	0	518
2014	31	0	279	0	0	303	0	0	0	613
2015	33	0	257	0	0	306	0	0	0	596
2016	34	0	210	0	0	256	0	0	0	500
2017	25	0	143	0	0	178	0	0	0	346
2013	71	2	451	0	0	245	0	80	5	854
2014	66	1	429	0	0	227	0	74	1	798
2015	67	0	382	0	0	281	0	65	2	797
2016	48	1	323	0	0	266	0	70	6	714
2017	49	1	257	0	0	230	0	40	1	578
2013	71	1	331	0	0	113	2	91	9	618
2014	61	1	276	0	1	101	1	97	12	550
2015	50	0	265	0	1	115	0	103	8	542
2016	44	0	242	0	0	102	0	86	5	479
2017	44	0	203	0	0	95	0	68	12	422
2013	104	7	300	3	0	102	6	52	1	575
2014	84	4	314	4	0	91	4	47	5	553
2015	77	2	256	0	0	77	3	62	2	479
2016	71	1	242	0	0	82	1	57	9	463
2017	43	1	203	0	0	70	1	45	5	368
2013	285	12	452	1	2	132	10	21	0	915
2014	246	5	416	1	0	133	10	27	1	839
2015	207	415	3	0	127	6	0	28	0	789
2016	187	4	405	1	0	123	8	41	3	772
2017	145	2	343	1	0	118	6	27	5	647
2013	466	38	367	1	7	72	2	6	0	959
2014	452	26	354	1	6	74	4	9	0	926
2015	406	28	324	1	3	87	3	9	0	861
2016	330	18	308	0	3	89	3	0	12	763
2017	259	10	269	0	2	75	5	10	0	630
2013	434	31	373	2	2	92	2	0	0	936
2014	426	32	350	2	1	77	3	2	0	893
2015	427	28	340	0	2	64	3	2	0	866
2016	430	28	291	0	1	66	1	3	0	820
2017	392	23	263	0	1	57	0	5	0	741
2013	419	51	254	12	0	164	3	4	0	907
2015	385	54	272	5	1	142	1	0	0	860

2016		360	54	270	1	2	107	0	1	0	795
2017		336	38	237	0	1	79	1	1	0	693
2013	51-55	384	92	183	18	5	77	4	1	0	764
2014		365	82	177	17	4	93	5	0	0	743
2015		381	63	169	18	3	115	4	1	0	754
2016		389	57	186	15	1	137	5	1	1	792
2017		372	56	187	9	1	144	2	1	0	772
2013		55-60	276	112	154	29	1	12	6	1	0
2014	270		100	142	23	0	17	2	6	0	560
2015	258		83	145	18	0	21	2	6	0	533
2016	269		83	150	18	0	27	3	2	0	552
2017	296		74	149	15	0	43	5	3	0	585
2013	61-65	145	42	41	10	1	4	1	0	0	244
2014		124	39	48	6	1	6	3	1	0	228
2015		109	43	43	7	0	5	4	2	0	213
2016		110	43	57	8	0	7	3	5	0	233
2017		121	47	59	12	0	8	3	2	0	252

Napomena: Najbrojnija zanimanja evidentirana u birou Tešanj u protekloj 2017. godini se dostavljaju u prilogu informacije.

Aktivna politika zapošljavanja u 2017-(APZ)

U 2017. godini rad uposlenika u birou Tešanj pored ostalog je bio usmjeren na unapređenje, jačanje i promociju aktivne politike u zapošljavanju (APZ-a), a u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Mjere aktivne politike zapošljavanja uglavnom su bile usmjerene na :

- poticanje zapošljavanja kod poznatog poslodavca,
- samozapošljavanje,
- obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju, kao i
- pripremu nezaposlenih na tržištu rada.

Realizacijom mjera aktivne politike zapošljavanja nastojalo se ostvariti zapošljavanje što većeg broja nezaposlenih na općini Tešanj radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanje dugotrajne nezaposlenosti te stvaranje uvjeta za prvo radno iskustvo, što se u konkretnom slučaju i ostvarilo.

Smanjenje broja nezaposlenih svakako je doprineo u najvećem dijelu odnos uposlenika biroa između nezaposlenih osoba, poslodavaca i raspoloživih poticajnih sredstava osiguranih iz različitih fondova. Uz različite programe zapošljavanja i samozapošljavanja biro je posredovao u zapošljavanju i brojnih drugih lica, mimo ovih programa (na osnovu prijave o potrebi za radnicima od strane poslodavca, kao i putem oglasa i konkursa dostavljenih Službi i birou).

Tokom 2017. godine nastavljena je realizacija za poslodavce koji su koristili poticaje u smislu ispunjenja obaveza iz zaključenih ugovora od strane korisnika poticaja što se uglavnom ogledalo u pravdanju i isplati ugovorenih sredstava, po osnovu kojih su poslodavci dužni da najdalje do kraja mjeseca za protekli mjesec Službi putem općinskog biroa dostaviti

propisanu dokumentaciju. Na osnovu dostavljene dokumentacije – odnosno izvještaja o ispunjenim uslovima za isplatu, korisniku sredstava refundira ugovoreni iznos za protekli mjesec.

Stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa u 2017. godini

U skladu sa članom 34. Zakona o radu u FBiH („Službene novine FBiH“, br 62/15) propisano je da ako je stručni ispit ili radno iskustvo utvrđeno Zakonom ili Pravilnikom o radu uslov za obavljanje poslova određenog zanimanja, poslodavac može lice koje je završilo školovanje za takvo zanimanje primiti na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa.

Vrijeme stručnog osposobljavanja računa se u pripravnički staž i radno iskustvo utvrđeno kao uvjet za rad u određenom zanimanju može trajati najduže onoliko vremena koliko traje pripravnički staž. Lice na stručnom osposobljavanju ima pravo na zdravstveno osiguranje kako je utvrđeno propisima za nezaposlena lica, a prava po osnovu povrede i profesionalnog oboljenja osigurava poslodavac u skladu sa propisima o penzijsko i invalidskom osiguranju.

U periodu od 01.01.2017. godine do 31.12.2017. godine biro je uputio na stručno osposobljavanje 30 n/o sa VSS, 21 n/o sa SSS.

Projekat „ Sajam privrede i berza rada 2017 „

U sklopu održavanja 13. međunarodnog sajma privrede Tešanj 2017. godine, u trajanju od 18.-21.05.2017.godine, zajedno sa više od 150 izlagača učešće je uzela JU Služba za zapošljavanje Zeničko dobojskog-kantona, odnosno i biro Tešanj.

Udruženje privrednika „Biznis centar“ Jelah-Tešanj je iskazalo interes i potrebu da se organizuje i berza rada, na kojoj će privrednici sa područja općine Tešanj, a i šire iskazati potrebe za radnom snagom, a s druge strane nezaposlene osobe (kao i svi drugi posjetioi Sajma) će imati priliku da se prijave za određeno radno mjesto, ostvare direktan odnos s poslodavcima.

Pored ovih ciljeva učešća na berzi rada, bitno je spomenuti i cilj podizanja svijesti kod nezaposlenih osoba o neophodnosti aktivnog uključivanja u traženju posla, te unapređenje saradnje između ključnih partnera na tržištu rada: poslodavaca, Službe za zapošljavanje ZDK, Federalnog zavoda za zapošljavanje, te ostalih interesnih skupina, a sve u funkciji bržeg zapošljavanja nezaposlenih osoba.

Ukupno 26 poslodavaca je iskazalo potrebu za radnom snagom putem Službe za zapošljavanje, i to za 513 radnih mjesta.

Služba za zapošljavanje-biro Tešanj su pripremili određeni broj afiša namjenjenih nezaposlenim osobama, osobama koje traže promjenu zaposlenja, poslodavcima itd.

Važno je napomenuti da je berza rada organizovana nešto drugačije u odnosu na dosadašnju organizaciju sajmova zapošljavanja. U tom smislu na štandu Službe za zapošljavanje ZDK su bili dostupni obrasci CV-ja za nezaposlene osobe koje eventualno nisu pripremile svoje primjerke, i sl. Nezaposlene osobe su nakon prikupljenih informacija odlazile direktno na štand poslodavaca, te sa njima ostvarivale direktan kontakt.

Projekat zapošljavanje mladih YEP

Služba za zapošljavanje ZDK je jedna od Službi za zapošljavanje koja je potpisala memorandum o saradnji, čime je ozvaničena saradnja i nastojanje projekta zapošljavanja mladih YEP i JUSZZ ZE-DO kantona da sinergijski rješavaju problem nezaposlenosti.

Jedan od učesnika pomenutog projekta je i biro Tešanj. Projekat podrazumijeva novi model rada koji je predviđen reformskim paketom i podrazumijeva tehničko-logistička i sadržajna unapređenja poslovanja biroa, prilagodbe segmenata poslovanja EU standardima, usvajanje i primjenu EU praksi i za primarni cilj ima obezbjediti bolje uslove kako kratkoročno, tako i dugoročno nezaposlenim osobama, što direktno utiče na njihovu bržu integraciju na tržište rada i u konačnici na smanjenje stope nezaposlenosti.

Neposredni učesnici projekta su uposlenici u Službama za zapošljavanje- biroima. Održan je niz sastanaka i obuka, te su učesnici imali priliku steći znanja i kompetencije koje će imati važnu ulogu u realizaciji aktivnih mjera zapošljavanja i samozapošljavanja nezaposlenih osoba.

Aktivnosti pripreme za zapošljavanje, karijerne /profesionalne orijentacije

Za provođenje ove aktivnosti Služba za zapošljavanje Ze-Do kantona dobija saglasnost Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Profesionalno informisanje učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola se ogleda u informisanju učenika o rokovima za prijavu na evidenciju nezaposlenih i pravima po osnovu nezaposlenosti, učenici se upoznaju sa pojmom tržište rada i sl..

Aktivnost profesionalnog informisanja učenika završnih odjeljenja je obaveza biroa, koja proizilazi iz člana 8.stav 4. zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Sl.novine FBiH“ , broj 41/01 i 22/05). Kao i prethodnih godina, i u 2017. godini aktivnost profesionalnog informisanja smo proveli na način da smo uzeli učešće u organizovanju „Sajma srednjih škola i fakulteta“, koji je održan u Tešnju. Biro za zapošljavanje je i ove kao i prethodne dvije godine imao svog predstavnika u organizacionom odboru sajma. Također, biro je imao svoj štand sa mogućnošću prezentacije o profesionalnoj orijentaciji i informisanju učenika prije upisa u srednje škole, upoznavši ih pri tom koja su to zanimanja sa kojima se lakše pronalazi posao, kao i sa kojim se teže pronalazi zaposlenje.

Posebna pažnja je posvećena jačanju motivacije kod mladih osoba starosti do 30 godina kroz obuke-edukacije, a u vezi sticanja vještina traženja zaposlenja, što je kod prethodno navedene populacije stvorilo određeno samopouzdanje.

U 2017 godini smo nastavili aktivnosti u provođenju karijerne profesionalne orijentacije, što je konkretno značilo za mlade n/o da su dobijali kontinuiranu pomoć od stručnih osoba sa krajnjim ciljem da n/o dobiju zaposlenje. To se prvenstveno odvijalo kroz grupna savjetovanja/radionice i individualna savjetovanja. Grupnim savjetovanjem/radionicama smo imali za cilj da n/o stekne znanja i vještine kako napisati biografiju (CV), popratno pismo, kako se predstaviti poslodavcu i uspješno obaviti intervju, na koji način pratiti i prijavljivati se na oglase za posao, kako napraviti individualan plan zapošljavanja i sl.. U toku 2017. godine održano je 36 radionica (s prethodno navedenim naslovima), sa ukupno 187 polaznika tj. mladih n/o.

Ovo područje aktivnosti obuhvata razmjenu informacija o stanju na tržištu rada, primjeni aktuelnih propisa o zapošljavanju, programima za poticanje, odnosno povećanje mogućnosti zapošljavanja, i podizanje kvaliteta stručnih usluga u posredovanju. Informisanje je podjednako važno za sve subjekte uključene u proces zapošljavanja, što podrazumijeva

nezaposlenu osobu, Službu za zapošljavanje i poslodavce. Nastojeći da se zadovolje savremeni aspekti rada, a s druge strane uzimajući u obzir objektivne uslove rada, savjetodavci primjenjuju metodologiju jednodnevnih info i dvodnevnih motivacijskih seminara sa svim zainteresiranim nezaposlenim osobama.

Cilj informativnog seminara jeste upoznati novoprijavljene nezaposlene osobe sa mogućnostima koje nudi služba za zapošljavanje (prava i dužnosti). Također, je akcentat stavljen na važnost ponovnog uključivanja u rad, upoznavanje različitih načina traženja posla, način komunikacije, važnost samopouzdanja itd.

Seminari se uvijek realizuju kao grupni susreti. Grupno informisanje sadrži:

- a) upoznavanje s aktivnostima koje je obavezna provoditi nezaposlena osoba u saradnji sa službom za zapošljavanje;
- b) informiranje o pravima i obavezama propisanim Zakonom, Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja i drugim propisima kojim se regulira ostvarivanje prava nezaposlenih osoba;
- c) informiranje o kretanju na tržištu rada u BiH i na regionalnom planu,
- d) upoznavanje sa tehnikama i postupcima aktivnog traženja posla.

O vremenu grupnog informiranja, nezaposlene osobe se obavještavaju usmeno prilikom prvog prijavljivanja i redovnog javljanja birou za zapošljavanje i pisanim pozivom.

Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih

Jedna od osnovnih funkcija Službi za zapošljavanje je ostvarivanja socijalne i materijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, a koja je utvrđena zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine FBiH „, br.41/01,22/05, i 9/08.).

Nezaposlene osobe po prestanku radnog odnosa u skladu sa navedenim Zakonom ostvaruju pravo na: novčanu naknadu, zdravstveno osiguranje i penzijsko-invalidsko osiguranje.

Novčana naknada je jedno od osnovnih prava iz radnog odnosa. Po osnovu podnešenih zahtjeva putem biroa za zapošljavanje Tešanj, pravo na novčanu naknadu je ostvarilo u 2017. godini 874 nezaposlene osobe.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u članu 19.tačka 12,13,14, utvrđeno je pod kojim uvjetima nezaposlena osoba, a koja je prijavljena birou za zapošljavanje stiče pravo na zdravstveno osiguranje. Na osnovu navedenih zakonskih propisa pravo na zdravstveno osiguranje u 2017. godini je koristilo 4628 nezaposlenih osoba. Napominjemo da smo u toku prethodne godine vršili potpunu primjenu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kao i Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja i pored toga nije došlo do značajnog pada broja nezaposlenih osoba koji koriste zdravstveno osiguranje putem biroa.

Ukoliko bi se već ranije zagovarane aktivnosti u vidu inicijativa usvojile i da napokon dodje do oslobađanja Službi za zapošljavanje od tereta zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba, sasvim sigurno bi došlo do rasterećenja biroa, a time bi se uposlenicima biroa otvorio prostor za rad na osnovnoj funkciji biroa, tj. posredovanja u zapošljavanju.

Članom 31.stav 2. i 3. Zakona određeno je da se penzijsko – invalidsko osiguranje osigurava nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju tri godine do sticanja uvjeta za starosnu penziju, u skladu sa zakonom o penzijsko-invalidskom osiguranju. U toku 2017. godine biro za zapošljavanje je podnio 20 zahtjeva dokupa staža radi sticanja uslova za odlazak u penziju, a odobreno je za dokup 16 zahtjeva.

Program poticajnih mjera za zapošljavanje

U protekloj 2017. godini raspisano je nekoliko javnih poticaja za zapošljavanje n/o. Ostvarujući saradnju sa Udruženjem privrednika, uspjeli smo informisati i animirati veliki broj poslodavaca kako bi se prijavili i koristili sredstva sufinansiranja zapošljavanja n/o.

U tabeli 5. su pokazatelji navedenog.

Tabela 5.

Naziv programa tržišta rada	Broj uposlenih osoba po programu/broj poslodavaca	Napomene
Program „Javni radovi 2017“	14 n/o kod 1 poslodavac	Program u toku
Program „Periodično zapošljavanje“ 2017	113 n/o kod 36 poslodavca	Program u toku
Program „Prilika za sve“	47 n/o kod 24 poslodavca	Program u toku
Program „Sufinaciranje zapošljavanja djece poginulih boraca“	3 n/o kod 3 poslodavca	Program u toku
Program 2017“ „Prvo radno iskustvo	30 n/o kod 24 poslodavca	Program u toku
Program „START UP“ 2017 (Samozapošljavanje)	19 n/o	Program u toku
Ukupno n/o	226 n/o	

Rad na crno

Za praćenje rada „na crno“ nadležna je Kantonalna uprava za inspekcijske poslove ZE- DO kantona koja svoje aktivnosti provodi po operativnom planu posjeta općinama ZE- DO kantona. Nakon izvršenih kontrola u preduzećima i drugim ustanovama inspekcija pismeno obavještava putem Službe Biro za zapošljavanje radi poduzimanja aktivnosti za brisanje sa evidencije nezaposlenih osoba pronađenih u radu „na crno“, a shodno članu 3.stav 3. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba(Sl.novine FBiH“ ,broj 41/01 i 22/05).

Angažiranje radnika suprotno zakonu tzv .rad “na crno“, prisutan je kao pojava u svim zemljama svijeta, a kod nas ovakav vid rada ima posebnu težinu i ostavlja dugoročne posljedice.

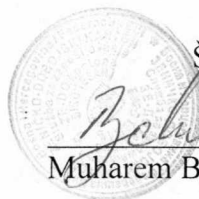
Iako nadležne inspekcije svake godine planiraju obračun sa sivim tržištem rada tom problemu se još ni izbliza nije stalo u kraj. Rad „ na crno“ i dalje je u veliko mjeri prisutan a osnovni razlozi za to su preniske kazne za poslodavce koji ne prijavljuju svoje radnike, vrlo rijetke kontrole, a posebno interesantno što se dešava je da inspektori progledaju kroz prste pojedinim poslodavcima. Rad “na crno., je izražen u svim granama privrede a posebno u građevinarstvu, trgovini i ugostiteljstvu. Pored ostvarene dobre saradnje Službe za zapošljavanje ZE-DO kantona i Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, rezultatima prilikom kontrola rada „na crno“ u 2017. godini ne može se biti ni približno zadovoljno.

U toku 2017. godine na području općine Tešanj prema izvještajima koji su dostavljeni od strane Kantonalne inspekcije poslove ZE-DO kantona izvršeno je 22 kontrole u:

- ukupno izvršenih kontrola kod pravnih lica -----10
- ukupno izvršenih kontrola kod SUR-----8
- ukupno izvršenih kontrola u STR----- 3
- ukupno izvršenih kontrola u SZR-----1.

Kontrolama Kantonalne inspekcije na području općine Tešanj ukupno je pronađeno 30 osoba u „radu na crno“, dok je iz evidencija biroa brisano 3 nezaposlenih osoba.

Biro za zapošljavanje je u sklopu svojih redovnih radnih aktivnosti u toku 2017. godine vršio stalne preventivne mjere u cilju sprečavanja rada „na crno“, i to u vidu pojačanih kontrola i provjera uz primjenu različitih preventivnih mjera kao što su: pozivanje na vanredno javljanje, uzimanje izjava od nezaposlenih osoba, provjera statusa n/o u ambasadama itd.

Šef Biroa

Muharem Berberović, dipl pravnik

Dostavljeno:

1. Općinsko vijeće
2. Arhiva

Najbrojnija zanimanja na evidenciji biroa rada

R/b Zanimanje

Ukupno

Stručna sprema: Kvalifikovani radnik

1	Administrator	1
2	Alatničar	41
3	Armirač	2
4	Autoelektričar	13
5	Autolimar	3
6	Automehaničar	133
7	Bravar	83
8	Čuvar	1
9	Cvječar	21
10	Daktilograf	2
11	Ekonomski službenik	1
12	Električar održavanja	64
13	Elektroinstalater	26
14	Elektromehaničar	26
15	Elektromehaničar za elektroenergetiku	1
16	Frizer	210
17	Grupovođa preciznih mehaničara	13
18	Hemijski laborant	13
19	Instalater vodovoda i kanalizacije	4
20	Keramičar	25
21	Knjigovođa	1
22	Konobar	46
23	Kožar	47
24	Krojač	102
25	Krojač tekstila	1
26	Kuhar	93
27	Limar	2
28	Mašinobravar	2
29	Mehaničar alatnih mašina	16
30	Mehaničar elektroničar	4
31	Mehaničar elektroničarspecijalizovani	1
32	Mehaničar telekomunikacijskih uređaja	2
33	Metalobrusač	5
34	Metaloglodač	26
35	Metalotokar	163
36	Moler	1
37	Monter građevinskih elemenata	5
38	Monter mašina	99
39	Monter opreme za grijanje i hlađenje	1
40	Naočalni optičar	1
41	Obrađivač drveta,specijalizovani	1
42	Obrađivač metala toplinskim postupkom	1
43	Obučar	35
44	Obučarski radnik	1
45	Pekar	3
46	Poslovni sekreta	34
47	Prerađivač voća i povrća	5
48	Prodavač	318
49	Radnik za jednostavne poslove drugdje nerazvrstan	6

R/b Zanimanje**Ukupno**

50	Ratar	3
51	Rudar	1
52	Rudar podzemnog kopa	3
53	Rukovalac građevinskim mašinama	4
54	Rukovalac mašinom za proizvodnju papira	13
55	Rukovalac mašinom za proizvodnju papira,specijalizovani	1
56	Rukovalac rudarskim postrojenjem	1
57	Rukovalac uređajem za preradu plastike	1
58	Serviser plinskih uređaj	2
59	Šivač tekstila	171
60	Soboslikar i moler	1
61	Stolar	54
62	Stomatološka sestra	1
63	Tapetar	6
64	Tapetar dekorater	1
65	Telefonist	2
66	Teracer	1
67	Tesar	29
68	Vodoinstalater	4
69	Vodoinstaleter i plinoinstalater	64
70	Vozač kamiona	1
71	Vozač lakog dostavnog vozila	22
72	Vozač teretnog vozila	137
73	Zavarivač	28
74	Zidar	113
75	Zidar dimnjaka	3
76	Zlatar	1

UKUPNO:**2373****Stručna sprema: Magistri**

1	Agroekonomista	1
2	Biolog	1
3	Doktor farmacije	4
4	Ekolog	1
5	Fizioterapeut	1
6	Hemičar	1
7	Inžinjer za telekomunikacijske uređaje i mreže	2
8	Komunikolog	3
9	Pravni zastupnik	1
10	Pravnik	1
11	Profesor bosanskog jezika	1
12	Profesor engleskog jezika	1
13	Profesor fizičke i zdravstvene kulture	2
14	Profesor geografije	1
15	Profesor srpskog jezika	1
16	Psiholog	1

UKUPNO:**23****Stručna sprema: Nekvalifikovani radnik**

1	Radnik za jednostavne poslove drugdje nerazvrstan	2097
---	---	------

UKUPNO:**2097****Stručna sprema: Niže stručno obrazovanje**

1	Daktilograf	3
2	Operator za unos podataka	2

UKUPNO:**5**

Stručna sprema: Priučeni-polukvalifikovan radnik

1	Armirač	4
2	Betonirac	1
3	Bravar	9
4	Cvječar	1
5	Elektrozavarivač	3
6	Frizer	3
7	Izolater	1
8	Keramičar	4
9	Konobar	2
10	Kovač	1
11	Krojač	3
12	Kuhar	5
13	Manevrist	1
14	Mesar	1
15	Miner	1
16	Moler	1
17	Monter građevinskih skela	1
18	Obučar	1
19	Obučarski radnik	1
20	Pekar	1
21	Pletač	7
22	Pomoćni zidar	4
23	Portir	1
24	Prodavač	3
25	Rukovalac dizalicom	2
26	Rukovalac dizalom	1
27	Rukovalac filterom za prečišćavanje gasova	1
28	Rukovalac građevinskim mašinama	19
29	Šivač	1
30	Šivač tekstila	38
31	Skretničar	1
32	Stolar	7
33	Tapetar	5
34	Tesar	14
35	Vatrogasac	4
36	Vozač teretnog viljuškara	1
37	Zavarivač	3
38	Zidar	95

UKUPNO:

252

Stručna sprema: Srednje stručno obrazovanje

1	Administrativni službenik	7
2	Autolakirer	1
3	Bankovni službenik	1
4	Ekološki tehničar	3
5	Ekonomski službenik	3
6	Ekonomski tehničar	259
7	Elektroenergetski tehničar	57
8	Elektrotehničar	4
9	Farmaceutski tehničar	44
10	Finansijski knjigovođa	5
11	Frizer	3
12	Geodetski tehničar	2
13	Građevinski tehničar	41
14	Građevinski tehničar niskogradnje	2
15	Građevinski tehničar razrađivač projekta	1
16	Građevinski tehničar visokogradnje	20
17	Hemijski tehničar	3
18	Hemijski tehničar organskih sistema	3
19	Imam	5
20	Knjigovezac	1
21	Konobar	1
22	Kozmetičar	2
23	Kuhar	9
24	Kuhar specijaliteta	3
25	Mašinovođa	1
26	Mašinski tehničar	81
27	Mašinski tehničar održavanja opreme	7
28	Maturant gimnazije	142
29	Medicinska sestra	122
30	Medicinska sestra babica	5
31	Medicinski laboratorijski tehničar	1
32	Mualim	8
33	Muzičar	3
34	Oficir palube unutrašnje plovidbe	1
35	Poljoprivredni tehničar	20
36	Posrednik za putovanja	1
37	Prehrambeni tehničar	28
38	Prodajni referent	9
39	Prodavač	1
40	Računarski tehničar	9
41	Rudarski tehničar	1
42	Rukovalac građevinskim mašinama	2
43	Šumarski tehničar	6
44	Tehničar drumskog saobraćaj	22
45	Tehničar elektronike	2
46	Tehničar konstruktor proizvoda precizne mehanike	14
47	Tehničar matematički	6
48	Tehničar za drvo	23
49	Tehničar za programiranje	17
50	Tehničar za telekomunikacije	1
51	Tehničar za željezničke telekomunikacije	2
52	Tekstilni tehničar	26
53	Turistički animator	1

R/b Zanimanje**Ukupno**

54	Turistički vodič	2
55	Upravni službenik	50
56	Veterinarski tehničar	3
57	Željeznički otpravnik	1
58	Zidar	1

UKUPNO:**1099****Stručna sprema: Više stručno obrazovanje**

1	Ekonomista	5
2	Ekonomista za finansije	3
3	Ekonomista za marketing	1
4	Građevinski inženjer	1
5	Informatičar	2
6	Inženjer tekstilne tehnologije	1
7	Inženjer za sigurnost na radu	1
8	Mašinski inženjer	2
9	Medicinska sestra	2
10	Metalurg u proizvodnji	1
11	Nastavnik fizičke i zdravstvene kulture	1
12	Pravnik	2
13	Stomatološka sestra	1

UKUPNO:**23**

Stručna sprema: Visoko stručno obrazovanje

1	Biolog	2
2	Defektolog	1
3	Dizajner interijera	1
4	Doktor stomatologije	2
5	Ekolog	1
6	Ekonomista	25
7	Ekonomista bankarstva	1
8	Ekonomista menadžmenta	12
9	Ekonomista za finansije	5
10	Ekonomista za marketing	6
11	Ekonomista za poreski sistem	1
12	Fitosanitarni inspektor	1
13	Fizioterapeut	1
14	Genetičar	1
15	Građevinski inženjer	2
16	Hemičar	2
17	Informatičar	3
18	Inženjer drumskog saobraćaj	5
19	Inženjer elektrotehnike	1
20	Inženjer hemijske tehnologije	3
21	Inženjer metalurgije	1
22	Inženjer poštanskog saobraćaj	1
23	Inženjer prehrambene tehnologije	2
24	Inženjer šumarstva	1
25	Inženjer za logistiku	2
26	Inženjer za sigurnost na radu	1
27	Inženjer za zaštitu okoline	5
28	Književni komparatist	1
29	Kriminalist	5
30	Mašinski inženjer	3
31	Medicinska sestra	3
32	Medicinski laboratorijski tehničar	3
33	Nastavnik tehničke kulture	1
34	Novinar	1
35	Pedagog	4
36	Politolog	1
37	Pravni zastupnik	1
38	Pravnik	27
39	Profesor biologije	3
40	Profesor bosanskog jezika	11
41	Profesor engleskog jezika	9
42	Profesor fizičke i zdravstvene kulture	4
43	Profesor geografije	2
44	Profesor hemije	1
45	Profesor historije	1
46	Profesor matematike	2
47	Profesor njemačkog jezika	2
48	Profesor razredne nastave	13
49	Profesor religijske kulture	1
50	Profesor sociologije	2
51	Prostorni planer	1
52	Psiholog rada	1
53	Socijalni pedagog	1

R/b Zanimanje**Ukupno**

54	Socijalni radnik	5
55	Sociolog	2
56	Učitelj predškolske djece	1
57	Upravni pravnik	1

UKUPNO:**202****Stručna sprema: Visokokvalifikovani radnik**

1	Automehaničar	5
2	Bravar	2
3	Električar održavanja	2
4	Elektromonter	1
5	Građevinski poslovođa	4
6	Konobar	3
7	Kuhar	1
8	Mašinobravar	1
9	Mehaničar alatnih mašina	1
10	Metalotokar	5
11	Modelar odjeće	1
12	Monter mašina	2
13	Policajac	1
14	Prodavač	3
15	Vozač autobusa	1
16	Vozač teretnog vozila	1
17	Zidar	3

UKUPNO:**37**